

SURUHANJAYA KOPERASI MALAYSIA

GP22: GARIS PANDUAN PERMOHONAN PEMBAYARAN HONORARIUM KEPADA ANGGOTA LEMBAGA KOPERASI

BAHAGIAN A : PENGENALAN

TUJUAN

Garis panduan ini dikeluarkan di bawah seksyen 86B Akta Koperasi 1993 (Akta) bertujuan untuk menjelaskan asas-asas yang digunakan bagi koperasi membuat permohonan pembayaran honorarium kepada anggota Lembaga koperasi (ALK) di bawah perenggan 57(5)(c) Akta.

TAFSIRAN

2. Dalam garis panduan ini, melainkan jika konteksnya menghendaki makna yang lain –

“**baki keuntungan bersih selepas pembahagian berkanun**” ertinya keuntungan bersih teraudit selepas ditolak bayaran kepada Kumpulan Wang Rizab Statutori, Kumpulan Wang Amanah Pendidikan Koperasi dan Kumpulan Wang Amanah Pembangunan Koperasi;

“**honorarium**” mempunyai erti yang sama seperti yang ditakrifkan dalam Akta;

“**Lembaga**” mempunyai erti yang sama seperti yang ditakrifkan dalam Akta.

LATAR BELAKANG

3. Pembayaran honorarium kepada ALK adalah sebagai penghargaan ke atas perkhidmatan serta sumbangan tenaga dan masa mereka dalam menguruskan aktiviti koperasi. Pembayaran dibuat kerana mereka bukanlah pekerja koperasi yang lazimnya tidak diberi saraan.

4. Selain daripada honorarium, ALK juga menerima pelbagai bentuk elaun dan kemudahan daripada koperasi seperti elaun tetap, elaun menghadiri mesyuarat dan elaun-elaun lain. Bagaimanapun bayaran ini tidak boleh melebihi jumlah wang yang ditetapkan oleh mesyuarat agung di bawah subseksyen 46(1) Akta. Bagi ALK yang mewakili koperasi sebagai Lembaga pengarah dalam subsidiari juga boleh dibayar elaun oleh subsidiari berkenaan dengan kelulusan mesyuarat agung seperti diperuntukkan dalam subseksyen 46(2) Akta.

5. Pembayaran honorarium ini sepatutnya mengambilkira beberapa faktor dan antaranya ialah prestasi koperasi, elaun dan kemudahan yang telah diterima oleh ALK serta sumbangan yang diberi oleh mereka dalam koperasi. Bagaimanapun terdapat koperasi yang membayar honorarium tanpa mengambilkira faktor di atas.

6. Oleh itu, garis panduan ini dikeluarkan untuk memberi panduan agar kadar honorarium yang dibayar kepada ALK adalah wajar dan munasabah.

BAHAGIAN B : PEMBAYARAN HONORARIUM

PERUNTUKAN PERUNDANGAN

7. Pembayaran honorarium adalah diperuntukkan di bawah perenggan 57(5)(c) Akta yang menerangkan bahawa koperasi boleh menggunakan untung bersih terauditnya bagi setiap tahun kewangan untuk pembayaran honorarium selepas membuat bayaran seperti berikut:

- (a) tidak kurang daripada **25%** atau **15%** daripada untung bersih terauditnya bagi setiap tahun kewangan ke dalam Kumpulan Wang Rizab Statutori menurut subseksyen 57(1) Akta (**tertakluk kepada Perintah yang dikeluarkan dari semasa ke semasa**); dan
- (b) bayaran kepada Kumpulan Wang Amanah Pendidikan Koperasi dan Kumpulan Wang Amanah Pembangunan Koperasi menurut subseksyen 57(2) Akta.
8. Koperasi juga dikehendaki membuat peruntukan cukai dan zakat dalam Akaun Pembahagian Keuntungan.
9. Ini juga bermakna pada setiap tahun kewangan selepas pembayaran dan peruntukan di para 7 dan 8 di atas, koperasi sepatutnya telah mencadangkan pembayaran honorarium dalam Akaun Pembahagian Keuntungan bagi tahun kewangan tersebut. **Oleh itu, pembayaran honorarium bagi tahun-tahun kebelakangan adalah tidak dibenarkan.**
10. Menurut perenggan 57(5)(c) Akta, pembayaran honorarium ALK tidak boleh melebihi jumlah wang yang disyorkan oleh mesyuarat agung tahunan dan diluluskan oleh Suruhanjaya.
11. Pembayaran honorarium kepada selain daripada ALK adalah tidak dibenarkan mengikut perenggan 57(5)(c) Akta.
12. Selain itu, menurut subseksyen 57(6) Akta, antara lain menyatakan tiada honorarium boleh dibayar kepada ALK kecuali daripada untung bersih teraudit koperasi.
13. Menurut subseksyen 57(7) Akta, tiada honorarium boleh dibayar kepada ALK melainkan jika dan sehingga semua kerugian terkumpul koperasi, jika ada, telah dihapuskan sepenuhnya.

HAD PEMBAYARAN HONORARIUM

14. Pada asasnya, koperasi dibenarkan membuat cadangan untuk membayar honorarium dalam dua keadaan iaitu –

- (a) **tidak melebihi 10%** daripada baki untung bersih teraudit selepas pembahagian berkanun **atau RM150,000** mana yang lebih rendah; atau
- (b) **melebihi** amaun **RM150,000** bagi koperasi yang mematuhi kriteria berikut:
  - (i) untung bersih teraudit untuk tahun kewangan berkenaan mestilah melebihi **RM30 Juta** ;
  - (ii) pulangan atas ekuiti (*return on equity*) sekurang-kurangnya pada kadar **8%**; dan
  - (iii) pulangan atas aset (*return on asset*) sekurang-kurangnya pada kadar **6%**.

ASAS-ASAS PERTIMBANGAN

15. Dalam membuat cadangan pembayaran honorarium yang munasabah, koperasi hendaklah mengambilkira perkara-perkara di **Lampiran 1**.

BAHAGIAN C : DOKUMEN YANG PERLU DIKEMUKAKAN

16. Bagi permohonan pembayaran honorarium secara bertulis, koperasi perlu mengemukakan satu salinan dokumen seperti berikut:

- (a) surat permohonan pembayaran honorarium oleh koperasi;
- (b) cabutan minit mesyuarat agung tahunan yang meluluskan pembayaran honorarium yang telah disahkan;

- (c) senarai anggota lembaga koperasi yang akan menerima honorarium dan jumlah diterima untuk setiap orang;
- (d) penyata akaun teraudit bagi tahun kewangan yang dipohon;
- (e) penyata bank koperasi yang terkini **(muka surat terakhir bagi setiap bank)** atau penyata pengesahan ke atas setiap baki bank dan simpanan tetap atau pelaburan mudharabah, jika ada; dan
- (f) bukti bayaran bagi apa-apa tanggungan kepada kerajaan seperti fi audit Suruhanjaya, bayaran kompaun, bayaran Kumpulan Wang Amanah Pendidikan Koperasi, Kumpulan Wang Amanah Pembangunan Koperasi dan pinjaman Tabung Modal Pusingan (TMP) atau Tabung Pinjaman Koperasi Kredit (TPKK), jika ada.

AM

17. Garis panduan ini hendaklah dibaca bersekali dengan Akta, Peraturan-Peraturan dan perintah. Pengecualian terhadap mana-mana peruntukan dalam garis panduan ini boleh diberikan oleh Suruhanjaya secara bertulis kepada mana-mana koperasi demi kepentingan gerakan koperasi.

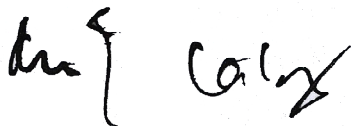
18. **Pembayaran honorarium bagi amaun RM1,000 ke bawah tertakluk kepada tidak melebihi 10% daripada baki untung bersih teraudit selepas pembahagian berkanun, kelulusan daripada Suruhanjaya adalah dikecualikan** dengan syarat koperasi itu mempunyai baki keuntungan bersih yang mencukupi selepas pembahagian berkanun dan tidak mempunyai kerugian terkumpul.

PEMBATALAN, PEMAKAIAN DAN TARIKH KUATKUASA

19. Pekeliling Ketua Pendaftar Bilangan 10 Tahun 2005 – Garis Panduan Bagi Permohonan Pembayaran Honorarium Kepada Anggota Lembaga Koperasi bertarikh 30 Julai 2005 dan Pekeliling Ketua Pendaftar Bilangan 1 Tahun 2006 – Pindaan Pekeliling Ketua Pendaftar Bilangan 10 Tahun 2005 bertarikh 15 Ogos 2006 adalah dengan ini dibatalkan.
20. Semua koperasi dikehendaki mematuhi peruntukan di bawah Akta, Peraturan-Peraturan, perintah dan garis panduan yang dikeluarkan oleh Suruhanjaya dari semasa ke semasa.
21. Garis panduan ini dikuatkuasakan pemakaiannya mulai **1 Januari 2013**.

“BERKHIDMAT UNTUK NEGARA”

“1 MALAYSIA, RAKYAT DIDAHULUKAN, PENCAPAIAN DIUTAMAKAN”

(DATUK HAJI MD. YUSOF BIN HAJI SAMSUDIN)

Pengerusi Eksekutif

Suruhanjaya Koperasi Malaysia

Tarikh: 18 OKTOBER 2012

“Peneraju Kecemerlangan Koperasi”

Lampiran 1

Asas Pertimbangan Yang Digunakan Bagi Pembayaran Honorarium Di Bawah **Para 15 Garis Panduan** ini adalah seperti berikut:

(a) Pematuhan Kepada Perenggan 57(1)(b) Akta Dan Perintah Pemindahan Kepada Kumpulan Wang Rizab Statutori (KWRS) Di Bawah Subseksyen 57(1A) Akta

Pindahan ke KWRS daripada untung bersih teraudit bagi tahun itu hendaklah dipatuhi oleh koperasi sepertimana kehendak perenggan 57(1)(b) Akta atau tertakluk kepada Perintah yang berkuatkuasa.

(b) Pematuhan Kepada Pekeliling Suruhanjaya Bilangan 1 Tahun 2009 – Panduan Mengenai Penyenggaraan KWRS

Mengikut pekeling ini, koperasi diminta mengasingkan KWRS ke dalam bentuk aset cair atau mudah cair yang selamat dan terjamin seperti deposit tetap ataupun pelaburan mudharabah tidak tercagar bagi mewakili KWRS. Bagi maksud ini, koperasi hendaklah memastikan amaun minimum aset yang mewakili KWRS ialah **15%** daripada jumlah KWRS pada setiap masa.

(c) Pematuhan Kepada Subseksyen 57(2) Akta Koperasi 1993

Bayaran caruman semasa kepada Kumpulan Wang Amanah Pendidikan Koperasi dan Kumpulan Wang Amanah Pembangunan Koperasi hendaklah dibayar oleh koperasi. Sekiranya koperasi yang mempunyai tunggakan bayaran bagi kedua-dua kumpulan wang tersebut, ia hendaklah dijelaskan terlebih dahulu sebelum permohonan honorarium ini diproses untuk perakuan kelulusan.

(d) Pinjaman Tabung Modal Pusingan (TMP) Atau Tabung Pinjaman Koperasi Kredit (TPKK)

Koperasi tidak mempunyai sebarang tunggakan bayaran balik ke atas pinjaman TMP atau TPKK dan mematuhi jadual bayaran seperti dalam perjanjian. Sekiranya koperasi yang mempunyai tunggakan bayaran balik, ia hendaklah dibayar terlebih dahulu sebelum permohonan pembayaran honorarium ini diproses untuk perakuan kelulusan.

(e) Bayaran Fi Audit Suruhanjaya Dan Kompaun

Koperasi tidak mempunyai tunggakan bayaran fi audit Suruhanjaya dan kompaun yang belum dijelaskan. Sekiranya ada tunggakan atau bayaran yang belum dijelaskan, ia hendaklah dijelaskan terlebih dahulu sebelum permohonan pembayaran honorarium ini diproses untuk perakuan kelulusan.

(f) Pulangan Atas Ekuiti (Syer Dan Yuran Anggota) Dan Pulangan Atas Aset

Pulangan atas ekuiti mengukur keberkesanan koperasi dalam menjanakan pendapatan daripada dana anggota. Manakala pulangan atas aset bagi mengukur kecekapan koperasi dalam menghasilkan keuntungan daripada penggunaan setiap aset koperasi.

Jika pulangan atas ekuiti dan aset berada pada trend meningkat dan stabil, ini menunjukkan anggota Lembaga adalah efisien dalam melaksanakan tanggungjawab mereka. Bagi maksud ini, pulangan minimum bagi ekuiti ialah **8%** dan aset ialah **6%**.

(g) Laporan Juruaudit

Laporan Juruaudit ke atas penyata kewangan teraudit adalah laporan audit bersih (tanpa syarat). Jika ia laporan bersyarat, perkara yang diberi teguran adalah tidak memberi kesan material atau signifikan kepada akaun khususnya ke atas keuntungan bersih koperasi atau kebertanggungjawaban anggota Lembaga berkaitan pengurusan akaun atau kewangan dan juga pematuhan kepada perundangan koperasi. Sekiranya ada perkara material dan kelemahan penyenggaraan buku dan rekod akaun serta pelanggaran perundangan, koperasi hendaklah mengambilkira kesannya agar honorarium yang dicadangkan berasaskan keuntungan sebenar.

Contoh perkara yang memberi kesan material ialah pengiktirafan pendapatan yang tidak menepati piawaian, tidak membuat peruntukan hutang ragu ke atas penghutang atau tidak membuat rosotnilai ke atas pelaburan syer.

(h) Pandangan Suruhanjaya Di Bawah Subseksyen 59(2) Akta

Pandangan Suruhanjaya yang bersih (tiada isu) atau sekiranya ada isu, ia tidak memberi kesan material kepada akaun khususnya ke atas keuntungan bersih koperasi atau kebertanggungjawaban anggota Lembaga berkaitan pengurusan akaun atau kewangan dan juga pematuhan terhadap perundangan koperasi. Sekiranya ada perkara material dan kelemahan penyenggaraan buku dan rekod akaun serta pelanggaran perundangan koperasi, maka koperasi hendaklah mengambilkira kesannya agar honorarium yang dicadangkan berasaskan prestasi sebenar.

(i) Pematuhan Kepada Subseksyen 59(2A) - Pelarasan Kewangan (jika ada)

Semua pandangan Suruhanjaya yang mempunyai kesan kewangan terhadap akaun teraudit dan kunci kira-kira koperasi sebelumnya hendaklah diselaraskan dengan sewajarnya oleh koperasi dan ditunjukkan dengan jelas

dalam akaun teraudit koperasi dalam tahun kewangan berikutnya. Antara pelarasan kewangan tersebut adalah seperti berikut:

- (i) pelarasan akibat kesilapan perkiraan atau pindahan pembahagian berkanun bagi tahun sebelumnya;
- (ii) pembahagian kepada lain-lain perkara (honorarium dan pelbagai kumpulan wang) melebihi baki keuntungan selepas pembahagian berkanun;
- (iii) cadangan atau pembayaran kepada dividen yang tidak mematuhi perundangan; atau
- (iv) kesilapan perlakuan perakaunan dan pelanggaran Akta yang memberi kesan ketara iaitu melebihi **5%** daripada untung bersih.

(j) Prestasi Dan Keuntungan Koperasi

Koperasi mempunyai prestasi dan keuntungan yang stabil serta ada peningkatan dalam pendapatan atau perolehan di mana sekurang-kurangnya **80%** daripada jumlah pendapatan adalah daripada aktiviti koperasi. Sekiranya jumlah honorarium yang dicadangkan pada tahun semasa adalah meningkat berbanding tahun sebelumnya, maka perlu diambilkira peningkatan untung bersih semasa ataupun peningkatan perolehan. Peratus peningkatan hendaklah sama atau lebih tinggi berbanding peratus peningkatan cadangan honorarium.

Di samping itu, pendapatan yang diperoleh oleh koperasi adalah pendapatan yang sebenar dan bukannya pendapatan yang tidak sepatutnya akibat kesilapan dalam perlakuan perakaunan dan pelanggaran Akta seperti dinyatakan di perenggan *i* (iv) di atas. Contohnya, mengiktiraf perolehan geran atau bantuan daripada mana-mana pihak atau keuntungan jualan aset tetap (tanah dan bangunan) dalam Akaun Untung Rugi.

(k) Kedudukan Kecairan

Koperasi hendaklah mempunyai kedudukan kecairan yang memuaskan dan mencukupi untuk menanggung liabilitinya. Jumlah honorarium yang dicadangkan oleh koperasi hendaklah munasabah dan tidak akan menjejaskan operasi perniagaan dan kedudukan kewangannya. Koperasi hendaklah mempunyai **nisbah semasa** sekurang-kurangnya pada kadar **1:1** setelah mengambilkira cadangan dividen dan honorarium.

Dalam hal ini juga, komponen aset semasa sewajarnya paling minimum **15%** diwakili oleh aset cair atau mudah cair.

(l) Kecukupan Peruntukan Bagi Hutang Ragu, Hutang Lapuk Dan Rosotnilai Pelaburan

Koperasi hendaklah mewujudkan peruntukan yang mencukupi bagi hutang ragu, hutang lapuk dan rosotnilai pelaburan supaya Kunci Kira-Kira dapat memberi gambaran yang benar dan saksama mengenai kedudukan kewangan koperasi. Perkara ini adalah selaras dengan seksyen 56 Akta.

Kegagalan untuk mewujudkan peruntukan hutang ragu, hutang lapuk dan rosotnilai pelaburan yang mencukupi akan menunjukkan keuntungan yang tidak munasabah.

Bagi koperasi yang menjalankan aktiviti kredit, pematuhan kepada Pekeliling Ketua Pendaftar Bilangan 15 Tahun 2005 (Garis Panduan Bagi Mengklasifikasikan Pinjaman Tak Berbayar dan Peruntukan bagi Hutang Lapuk Dan Hutang Ragu) atau perundangan yang berkaitan hendaklah dipatuhi.

(m) Pelarasan Operasi dan Bukan Operasi

Jika ada pelarasan operasi dan bukan operasi di Akaun Pembahagian Keuntungan, pelarasan-pelarasan tersebut hendaklah mengikut perlakuan perakaunan sepertimana dalam Pekeliling Ketua Pendaftar Bilangan 1 Tahun 2005 - Garis Panduan Penyeragaman Bentuk Penyata Kewangan Koperasi atau apa-apa garis panduan yang dikeluarkan oleh Suruhanjaya berkaitan standard perakaunan dan bentuk pelaporan penyata kewangan.

(n) Rizab Masa Hadapan

Koperasi perlu memindahkan sekurang-kurangnya **10%** daripada baki keuntungan bersih selepas pembahagian berkanun dan lain-lain pembahagian sebagai rizab bagi tujuan keperluan perniagaan dan aktiviti masa hadapan. Sekiranya keuntungan terkumpul koperasi sedia ada dan lain-lain kumpulan wang atau tabung mewakili **25%** daripada kumpulan wang anggota, maka pindahan **10%** di atas adalah tidak tertakluk.